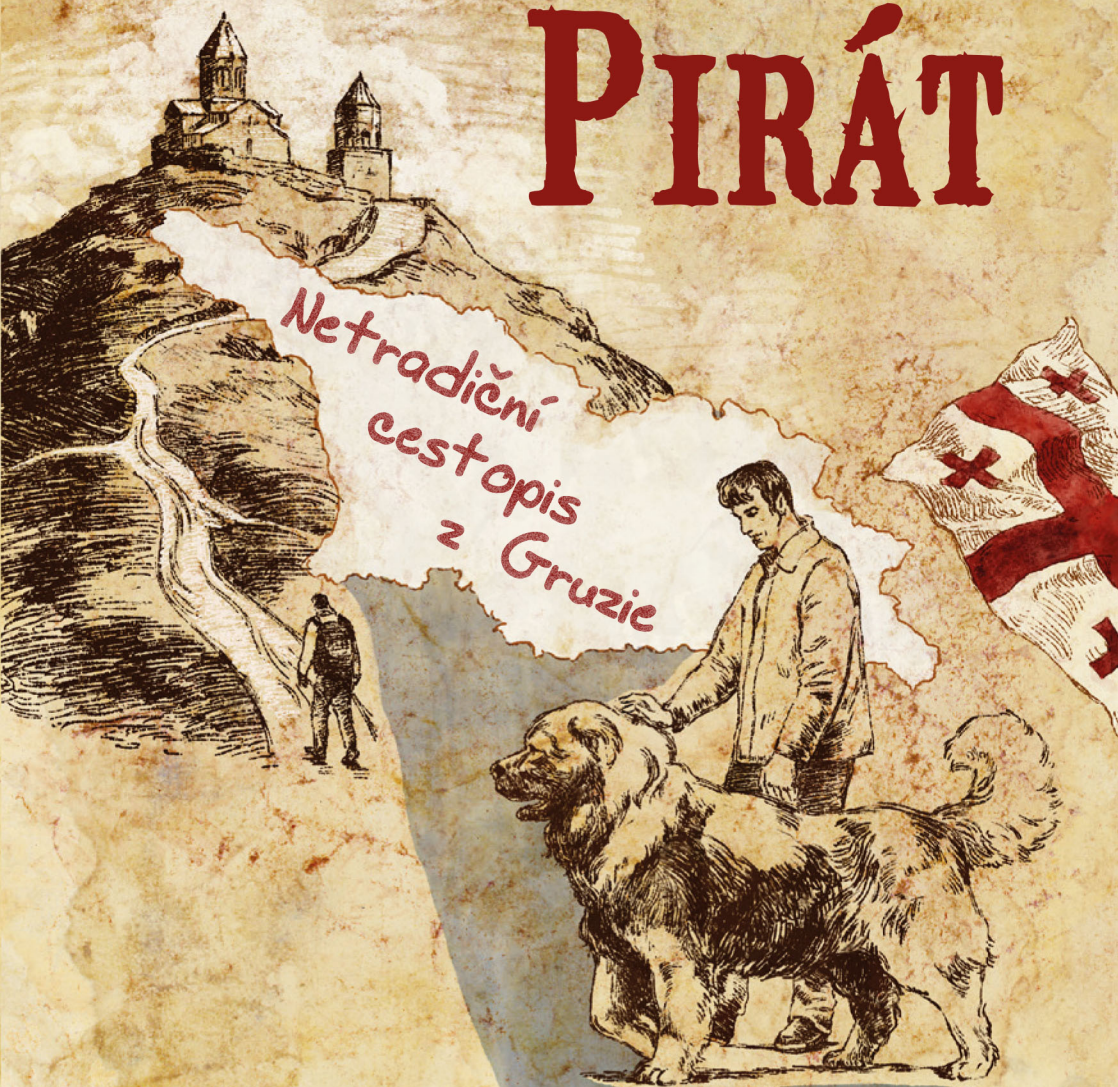

ŘÍKALI MU PIRÁT

Netradiční
cestopis
z Gruzie

Říkali mu Pirát

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

Martin Záruba

Říkali mu Pirát – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

ŘÍKALI MU PIRÁT

Netradiční cestopis z Gruzie

ŘÍKALI MU PIRÁT

Netradiční cestopis z Gruzie

Edika, Brno
2019

Říkali mu Pirát

Martin Záruba

Layout a sazba: Petr Klíma

Obálka: Victoria Duryagina (ilustrace), Dagmar Hajdajová

Jazyková korektura: Eva Cohornová

Odpovědný redaktor: Lukáš Cohorna

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Fotografie: Martin Záruba, Anna a Jan Ševčíkovi

© Martin Záruba, 2019

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN tištěné verze 978-80-264-2710-0

ISBN e-knihy 978-80-264-2770-4 (1. zveřejnění, 2019)

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2019 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 35 855.

© Albatros Media a. s., 2019. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA

Poděkování

Báře a Aničce,

za trpělivost, inspiraci a za to, že jsou.

Iraklimu,

za to, že mně otevřel dveře svého domu a přijal mě do své rodiny.

Nino,

za lekce gruzínštiny a pomoc při psaní knihy.

Matejovi,

za podporu mých pošetilých nápadů.

Sašovi B.,

za to, že mi pomohl otevřít oči i hlavu.

Kavkazským bohům,

za Akbarash z rodu Pirátova, dceru Akbara a vnučku vlkobijce Bučiho.

Celé moje české a gruzínské rodině.

Hledal jsem psy a našel jsem lidi.

Hledal jsem Piráta a našel jsem sebe.

Host je darem od Boha.
– gruzínské přísloví

Předmluva

My, Gruzíni, jsme tvrdí lidé. A gruzínština je tvrdý jazyk. Známe i něžná slova, ale ta se říkají jenom ženě v posteli, ne psům na dvoře.

– David, řečený Balů

11. prosince 2016

Procházím se po zahradě mezi kvetoucími ovocnými stromky, sleduji včely a těším se. Nevím na co, ani z čeho, ale je mi fajn. Lehko. Něco je divně, nepoznám co.

Je jaro? Léto? Možná. Možná ne.

Někdo se zastavil za plotem, jdu s ním hodit kus řeči, ale ani jeho nepoznávám. Povídám si, nevím s kým, směju se. Vzduch tak zvláště jiskří a bzučí.

Podvědomě tuším někde na zahradě Báru s malou Andulkou, co má vlásky jako med. Tak jí to říkáme a ona se z toho těší.

Přibíhají Fort s Toskou, hravě vrtí ocasy a mně se najednou obrací žaludek naruby. Takhle mi naposledy bylo, když jsem před lety v sibiřském Omsku poctivě prokládal české exportní pivo

ruskou vodkou, abych pak na hlavní třídě Vladimíra Iljiče Lenina zvracel do odpadkových košů. Být to za minulého režimu, zastřeli-li by mě na místě. Takhle jsem jen zapadl do bezútěšného koloritu města, odkud utekl jak těžký zbrojní průmysl, tak všechny krásné holky, které vám vyznají lásku a zvou k sobě na kvartýr právě za sklenici českého exportního piva. Něco je špatně.

Podzim? Zima? Možná. Možná ne... Proč to nepoznám?

Vzduch už nebzučí a barvy se rozpíjejí, jako kdybych něco hledal v kaluži vody. Chci to zastavit, nejde to. Chci, aby mi bylo ještě chvíli fajn a lehké.

Fort se štekotem odbíhá, Toska zůstává. A tak nějak zvláště si mě prohlíží. Úplně stejně, jako když jsme si ji před deseti lety přivezli. Náš první kavkazák. Naše princezna. Naše osudová.

Vždyť to bylo přesně tady. Tady na tom místě! Je stejná jako tehdy, oči jasné a bez bolesti, chytré a vyzývavě zvědavé, srst ještě s nádechem měkké štěněčiny, ani stopy po všech těch trápeních, kterými si prošla.

Jenže tehdy tu přece žádné ovocné stromy nebyly, nebyl tu ani Fort. Nemohl být.

Budím se. Ještě v polospánku mi tečou z očí slzy.

Venku zašteká Fort, podvědomě čekám, až se přidá Toska.

A pak mi to celé dojde. Všechno to byla lež.

Rozbrečím se.

Toska včera umřela.

* * *

Tři noci se mi o ní zdálo. Tři noci jsme se ve snech loučili.

Co mělo být řečeno, bylo řečeno. Uzavřeli jsme to.

Je třeba jít dál. Ale kam?

Únor a březen 2017

Mrazivá únorová noc, před brankou stojí záchranka. Jsou dvě hodiny ráno, tma tmoucí. Prořezávají ji jen chladné modré majáky, k brance se hrnou dva záchranáři v oranžových bundách. Je mi z toho všeho zima. Klepu se, ale je pro mě jednodušší mrznout venku, než být uvnitř v teple s Bárrou a Andulkou, co má vlasy jako med, i když právě teď spleené potem a horečkou.

„Kluci, mám tu kavkazáka, ale mám to pod kontrolou,“ rychle odemykám. Nic nemám pod kontrolou. Lžu a je mi to jedno. Ve vší panice jsem nedokázal najít pevný úvaz, a tak jsem Forta v rychlosti přikurtoval třesoucícma se rukama jen na obyčejné vodítko.

„Jestli začne vyvádět, tak k vám prostě nejdeme. To si nejdřív vyřešte,“ oznamují mi suše. Nezúčastněně. Profesionálně. Nechci nezúčastněnou profesionalitu. Chci slyšet, že se nic neděje. Že všechno dobře dopadne.

„Nebojte, je to v klidu, je přivázaný a vyvádět nebude. Pojdte rychle dovnitř,“ prosím a přesouvám se tak, abych stál pořád mezi nimi a uvázaným Fortem. Je mi jasné, že jestli se rozhodne přijít, přijde i s tím vodítkem. A že si neprijde pro pomazlení. Ještě před tím jsem si položil na dosah těžkou sekeru, protože ať se stane, co se stane, Fort tu noc přese mě prostě neprojde – dějí se důležitější věci.

Fort je vytočený, blikající majáky tomu moc nepomáhají. Vyje, cuká sebou.

Kolik asi vydrží zrovna tahle karabina? Takový malý kovový nesmysl a jak moc teď na něm záleží.

„Jdi do prdele, Forte. Musíme odvézt Andulku,“ povídám tiše. Slova dolují z krku jenom ztuha. Nejde mi mluvit. Napůl šeptám.

Není to dobré. Vím to. A není tu nikdo, kdo by řekl, že to dobré bude.

Fort se zklidňuje, a když odnášíme čtyřletou Andulku do sanitky, ani nemukne. To až když konečně pochopí, že mu jeho zlatovlasou Áju odvázejí, rozeřve se jako Tarzan a když ho konečně

pouštím z vodítka, zkouší přelézt dvoumetrový plot, aby se dostal za odjíždějící rychlou.

Sedíme pak spolu dlouho na schodech a díváme se tam někam, kde tušíme silniční zákruty pod vesnicí.

* * *

Pneumokok, to on nám málem sebral Aničku. Dobré se nekonalo. Špatné bylo brzy horší a horší ještě horší. Tenkrát jsem se začal v duchu modlit. Poprvé v životě. Prosil jsem, nabízel jsem výměnné obchody. Přišlo mi jednodušší se modlit než se nemodlit. Záviděl jsem těm, kteří mají víru.

Když bylo úplně nejhůř a nikdo si moc nevěděl rady kudy dál, vyprávěl jsem Aničce, že musí být statečná. Stejně jako její Fort. A stejně jako byla statečná její Toska. Vyprávěl jsem jí o psech, kteří jsou tak odvážní, že daleko za Černým mořem bojují v horách Kavkazu s divokými vlky a obrovitými medvědy. Nebojí se vůbec ničeho. A nikoho.

Tam daleko za mořem v horách... Jako v pohádkách. Byly to pohádky. Pohádky o zelených svazích plných zázračných bylinek a ovcí bílých jako sníh na Elbrusu.

A pak jsem slíbil, že až se uzdraví, jednoho z těch psů jí přivezu, a ten ji bude hlídat a chránit, aby se jí už nikdy nic zlého nepříhodovalo.

„Ale holčičku,“ šeptala obklopená přístroji na dětské JIPce.

Sliby se mají plnit. Musí. A plnit se mají i sny.

Přišel čas. Je třeba vyrazit do Gruzie.

KAPITOLA I.

Říkali mu Pirát

Je to válka.

Ne jako ta ze srpna roku 2008, kdy se ruské tanky zastavily 60 kilometrů od *Tbilisi*, v *Gori*, rodišti Josifa Vissarionoviče Džugašviliho, kterého zná celý svět jako ocelového diktátora Stalina. Tahle válka probíhá bez tanků.

Pro Rusy byl a bude *Čingis Chán* nebo zkráceně jen *Čingis*. Narodil se v roce 1985 v Kislovodsku v severním podhůří Velkého Kavkazu. Na území Ruska. Kavkazský pastevecký pes. Ruský pes.

Gruzíni ho znají jako Piráta a považují jej za svého. Narodil se Murovi a Belle, psům původem ze *Stepancmíndy* a jeho majiteli byli Gruzíni. Tarty, tak nazývají od přelomu 17. a 18. století psy, kteří je doprovázejí stovky let a jsou součástí jejich národní identity.

Zaregistrováním oficiálního standardu kavkazského pasteveckého psa s tím, že zemí původu je SSSR a záštitu nad plemenem převzalo Rusko, sáhli Gruzínům na hrdost. O to bolestivěji, že tehdejší představitelé gruzínské kynologie neprotestovali, Gruzíni přišli o svou pýchu bez boje. Národ, jehož historie je plná vzdoru a nepodvolení se pravidelně vykoupeneho krví, ztratil kavkazského pasteveckého psa úderem razítka. *Bum. Bum. Bumážka*. Je to paradox...

A Pirát? Pirát je jedna z kapitol téhle podivné války.

Pirátovi majitelé se z lázeňského Kislovodsku odstěhovali za lepším životem do Moskvy a Pirát se stěhoval s nimi. Už bez své rodné sestry, kterou utratili. Tak zlá byla.

Ale ani Pirát nepatřil mezi anděly. Rozhodně měl mnohem blíž do pekla než do nebe. Skončil uzamčený v pevném kotci, později ho v něm upoutali na těžký řetěz.

Skončil stejně jako bojovník proti démonům *Amirani*. To *Amirani* je v gruzínské mytologii bájným *Prométheem*, stejně jako řecký hrdina i on ukradl oheň bohům a za trest byl přikovaný ke skále přímo na hoře *Kazbegi*. Možná to byl zrovna některý z Pirátových předků, který podle legendy přicházel každý den *Amiraniho* okovy překusovat.

Stejně jako *Amirani*, i Pirát čekal na vysvobození z moskevského zajetí. V kohoutku měl přes devadesát centimetrů a vážil 108 kilogramů. Ale udává se i 140 kilogramů, které měl mít v době, kdy nebyl v kondici. Obvod nadprstí předních tlap prý dělal 28 centimetrů. A v podrážděných spáncích mu tepala krev skutečných vlkobijců, kteří ochraňovali jak stáda ovcí, tak celé vesnice před predátory.

Pirátův život je obestřený řadou příběhů a zkazek. Málokterý pes si říká o pozornost dokonce i desítky let po své smrti. Pirát byl jiný. Výjimečný. Šampion.

* * *

Když kavkazákovi sebereš svobodu, přeskočí mu – tímhle se řídí Gruzíni. Kavkazák – Tarty – je svobodný pes, kterému porozumí jenom svobodný člověk, dodávají.

Pirátovi byly čtyři roky a den za dnem se propadal hlouběji a hlouběji do šílenství. Bláznil a přeskočilo mu. Stal se z něj agresor, kterého se vlastní majitelé báli. Opakovaně je napadal, podle svědků se zničující brutalitou. Majitelé netušili, co si s tímhle potomkem obrovitých psů z *Kazbegi* mají ve svém moskevském azylu počít.

Díky společným přátelům se o jeho osudu doslechl Irakli Okrošidze. Vydal se do Moskvy, aby Piráta přivezl zpět do Gruzie. Tam, kam patřil. Ještě před tím ale prodal své čtyři feny, aby měl dost rublů na Pirátovo vykoupení z nedobrovolného zajetí.

Čtyři dny byl Pirát jako v deliriu. Vzдорoval, bojoval do posledního dechu. Kde u jiných psů stačila jedna tabletky na uklidnění, Pirát jich potřeboval dvacet. Potácel se jako opilý, sotva stál na nohách.

Čtyři dny trvalo, než uvěřil.

A pak ho Irakli Okrošidze odvezl k sobě domů do Kachetie a udělal z něj svobodného psa. A svobodný byl i v době, kdy se procházel po betonovém dvoře malého pavlačového domu v *Tbilisi*, který koupil Irakliho dědeček v roce 1942, a na jehož dostavbu pomohl Iraklimu svou výjimečností vydělat.

Právě tehdy se zrodila legenda.

Tahle kniha ale není příběhem Piráta.

Tohle je příběh hledání svobodných psů, kterým porozumí pouze svobodní lidé.

Takoví, kteří ještě dokáží počítat hvězdy na nebi.

Takoví, kteří se ještě dovedou těšit z přítomnosti svých přátel.

Takoví, kterým stačí k životu křupavý gruzínský chléb, přeslázená horká káva a trocha domácího vína.

Tohle je příběh hledání psů a nalezení lidí.

KAPITOLA II.

Taxikář, tvrdá stopka chinkali a Simon – ochránce psů

Ničemu se nedívat. A za nic se neomlouvat.

Dvě cenné rady, které jsem dostal v rámci přípravy na cestu do Gruzie. Věci se prostě dějí a dějí se správně. Tak proč všechno pořád rozpítvávat a utápět se v očividnostech?

Proto teď s Matejem pozorujeme na slabě osvětleném letišti artefakty sovětských časů v podobě vyřazených vojenských vrtulníků a letadel. Pomalu rolujeme k hlavní letištní budově a všechno tu má šedý nádech. Tím nejbarevnějším je gruzínská vlajka na ocase letadle, které nás přeneslo přes Černé moře a pokračovalo s námi další stovky kilometrů s *Kavkazem* na dohled.

Tbilisi nás vítá.

A společně s ním i řada taxikářů před halou.

„Padesát lari,“ potvrzují si navzájem cifru, když prvnímu z nich podávám zmuchlaný papír s adresou ubytování.

Vybrali jsme si pokoj přímo ve starém městě, jenom kousek od *Majdanu* – turisty oblíbeného náměstí –, stejně tak kousíček od sirných lázní nebo pevnosti *Narikala*. Prostě v centru všeho dění.

Padesát lari, padesát lari, rozbíhá se mi v hlavě kalkulačka. Je fakt, že za tuhle necelou pětistovku jsme si užili jízdu dosyta.

Připletli jsme se rovnou do podvečerní dopravní špičky, kdy se celým *Tbilisi* vinou hady koncových světel, ozývá se troubení a tím vším projíždějí policejní vozy, které se snaží dopravní zácpu rozpustit pomocí amplionů a vyhrožování těm, kteří jedou příliš pomalu, nebo dokonce hledají místo na parkování a blokuji tak ty za sebou.

„Tohle je tu normální?“

„Tak tak, normální,“ přikyvuje taxikář, když jsme se zakousli do zdoluhavého popojíždění.

Normální, nebo nenormální. Všechno je jen otázka úhlu pohledu.

„Tohle bych nedal. Jsem rád, že nemusím jezdit po *Tbilisi*,“ udržuji povinnou konverzaci, když sleduji řazení v pruzích podle hesla, že kam se vejdou dva, vejdou se i tři, a když jsou tam tři, nějak se přece při troše dobré vůle vtěsná i čtvrtý a pátý. A že dobrá vůle *tbiliským* řidičům nechybí!

„Chceš jezdit? Chceš auto?“

„Ne. Nechci...“

„Můj bratr má půjčovnu aut. Dá ti dobrou cenu. Jak se jmenuješ?“

„Já jsem Martin a tohle je Matej.“

„Odkud jste, kluci?“

„Já z Prahy a Matej z Bratislavy,“ nemíním ho zatěžovat informací o existenci Kozích Hor a Staré Bystrice.

„Hej, Dimi!“ drží už taxikář u ucha mobil a vykřikuje mezi přestávkami na vyfouknutí cigaretového dýmu a odklepání svojí papirosky. „Mám tu dva kamarády. Výborní kluci! Jak že se to jmenuješ...? Jo, Martin a Matej. Jo, jo, mašinu chtějí. Zavolají ti a domluví se s tebou.“

„Počkej, my přece nechceme...“

„Jasně Dimi, domluveno!“ pokládá telefon zpátky na přístrojovou desku a vzápětí začne diktovat telefonní číslo. „Piš si. A zavolejte mu, určitě. Bude vás čekat. A napiš si ještě moje telefonní číslo, kdybyste potřebovali taxíka. A neboj, Dimi má dobré mašiny, čtyřkolky, dovezou vás všude. I do hor.“

To už se proplétáme jednosměrnými uličkami starého města a hledáme adresu, která podle všeho existuje jen v rámci instrukcí na *Airbnb* a na mapě, ale už ne v realu.

Betlemi 19. Betlemi 19. Betlemi 19!? Žmoulám papír s instrukcemi a společně s taxikářem kontroluji cedulky s popisnými čísly. Ulice souhlasí, ale ta devatenáctka bude zřejmě z Harryho Pottera. Možná se budeme muset rozběhnout přímo proti téhle cihlové zdi, stejně jako při hledání nástupiště 9 a $\frac{3}{4}$ na londýnském nádraží *King's Cross*.

„Tady někde v těch barácích to je. To najdete, já bych se tam dál už neotočil,“ loučí se s námi první Gruzín, se kterým jsme se dostali do kontaktu. Tedy když vynechám stevardky, které nám navzdory propagačnímu lákání letecké společnosti odmítli na palubě letadla nalít víno s tím, že jde o nealkoholický let a celníci na přepážce, kterou jsem svým našpřtaným koktavým „*Gamarjoba!*“ příliš neokouzli. Matej vytahuje domluvené bankovky a ze slušnosti přidává dvacet lari navíc.

Naše plány stojí na vodě. Trvalo několik měsíců, než jsme dokázali sehnat kontakty na lidi, které bychom mohli v Gruzii navštívit, a kteří by nás dokázali při našem pátrání po obrovitých psech z *Kavkazu* nasměrovat. A naše aktuální situace vypadá asi takhle:

„Vážený pane Modebadze, dovoluji si obrátit se na Vás s prosbou. Jsem velký obdivovatel kavkazských pasteveckých psů, gruzínského národního plemene. Rád bych se kvůli připravované knize setkal s vyhlášenými gruzínskými chovateli a viděl jejich psy. Získal jsem kontakt právě na Vás s tím, že Vy jste ten pravý, kdo by mi mohl pomoci.“

„Vážený pane Zárubo, rád Vám pomohu.“

„Vážený pane Modebadze, děkuji Vám. Je tedy možné navštívit chovatele Tarty a vidět jejich psy? Cestu bych naplánoval dle Vašich možností.“

„Dobrý den, Martine. Rádi Vám ve všem vyjdeme vstříc. Přijďte, kdy se Vám to bude hodit.“

„Vážený pane Modebadze, velmi děkuji za Vaši zprávu. Začínám plánovat cestu, přizpůsobím se Vaším termínovým možnostem.“

„Martine, ozvěte se mi před odletem, vše domluvíme.“

„Michaile, kdy by se Vám to tedy nejvíce hodilo? Uvažuji o říjnu.“

„Martine, všechno bude v pořádku, jen se mi ozvěte před tím, než přiletíte. To se domluvíme konkrétně.“

„Michaile, příští týden přiletíme s mým slovenským přítelem do *Tbilisi*. Můžeme se tedy s Vámi setkat? Moc rádi bychom Vás pozvali na večeři a domluvili se na dalším.“

„Martine, není problém, potkáme se.“

„Michaile, poslal byste mi, prosím, instrukce – kdy a kde se můžeme potkat?“

„Martine, až budete v *Tbilisi*, zavolejte mi a domluvíme se.“

„Michaile, raději bych se domluvil předem na místě a času setkání. Bojím se, že moje ruština po telefonu nebude stačit na domluvení schůzky. Kdy a kde se můžeme potkat, ať se na to připravíme?“

„Martine, zavolejte, až budete v *Tbilisi*.“

Jsme v *Tbilisi*. A vážně si neumím představit, jak si budu domlouvat schůzku ve městě, které neznám, a kde se mi názvy ulic slévají v jeden velký chaos. Příliš tomu nepomáhá ani latinka, která sice gruzínské písmo *mchedruli* přepisuje do stravitelnější verze, ale při naší neznalosti je úplně jedno, jestli se neorientujeme podle latinky nebo podle různě natočených rybářských háčků.

Taxík odjel. Někde tady bydlíme, ale nevíme kde. Jsme v ulici *Betlemi*, někde tu má být číslo popisné 19. Ale prostě není. Potkáme se s šéfem jedné gruzínské kynologické organizace, který nás snad navede na chovatele kavkazáků, ale nevíme, kdy a kde. Máme žízeň, máme hlad a navíc zjišťuji, že taxikář odjel i s mojí oblíbenou baseballovou čepicí, kterou jsem zapomněl na sedačce. V celé ulici je tma, takže nemůžeme obdivovat ani místní dřevěné balkony a starobylé *karavanseraje* ještě z dob fungování hedvábné

stezky a celkově je to trochu cestovatelská depka. Ale takhle to prostě je a bývalo i hůř.

„Začíná to dobře, co?“ kývnu na Mateje, který mě gestem přivolává do proluky mezi dvěma domy. Co tam?

Tam je *Tbilisi!* Stovky světél, možná tisíce! Takže tamhle dole teče *Kura*, snažím se zorientovat. Tamhle je prezidentský palác a kousek za ním *Sameba* – obrovitá pravoslavná katedrála *Nejsvětější Trojice*, největší pravoslavný chrám v Gruzii a třetí největší na světě. Větší je jen katedrála Krista Spasitele v Moskvě, sídlo ruského patriarchy, a pak katedrála Svatého Izáka v Petrohradě.

Ve své hlavě načítám mapu. Tolik času jsem nad ní strávil a teď konečně dostává třetí rozměr. A zaplňuje smysly. Večerní chlad, vůně, to všechno dává dohromady trojrozměrné puzzle.

„Jsme tady, brácho,“ dochází mi. *Tbilisi* nás vítá. Tohle je Gruzie.

Co času jsme strávili nad plány a lahvemi bošácké slivovice, než jsme se odhodlali. A teď jsme tady. Čert vem taxikáře, neexistující ubytování, nejistotu v našich plánech.

„Mrkneme ještě tamhle a pak jdeme někam na pivo,“ uzavírám hledání pronajatého apartmánu.

A pak se stane zázrak!

„Haló!“ naklání se pár metrů od nás mladý kluk z balkonu. „Čekám tu na vás.“

Čeká na nás a mluví česky. Studoval v Praze, jak jinak. A teď tu čeká se svým kamarádem Sašou, který zrovna přiletěl z Moskvy a stejně jako my je v *Tbilisi* poprvé. Také se chystají na pivo. Ale ještě před tím je potřeba vyřídit pár věcí a předat klíče a ukázat, kde je na těchhle patnácti metrech čtverečních postel, kde gauč, kde pračka a kde kuchyňská linka. A že ty jediné dveře, které by měly vést do koupelny, vedou překvapivě do koupelny.

Jak později zjišťujeme, tohle je ve staré části města standardní. Malé apartmány jako pronájmy, které se v řetězci pronajímatelů dostanou až na Airbnb. Adresy úplně nesedí, protože svoje vlastní čísla popisná mají i domy v uzamčených dvorech nebo za hradbou zdí, kam nejde dohlédnout.